

בתי המשפט

א 004574/01
בשא 002882/03
תאריך: 08/07/2003

בית משפט השלום כפר-סבא
בפני: כב' השופט ר. אמיר

1

	BANK AUSTRIA AKTEINGESELLSCHAFT	בעניין:
התובע	עו"ד צור ישראל	ע"י ב"כ
		נגד
	אופאל ש.י. אינטרנשיונל בע"מ	
הנתבעת	עו"ד וולך אלון	ע"י ב"כ

2

3

החלטה

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

1. בקשת הבנק-התובע לחקירת המצהיר מטעמו, ד"ר אנטון הרצוג, באמצעות כינוס וידאו (video conference).

2. וזהו סדר השתלשלות הדברים:
התביעה בתיק זה היא תביעה כספית של בנק אוסטרי נגד חברה ישראלית. הצדדים הגיעו להסכמה דיונית, שנרשמה לפרוטוקול, ובהתאם לכך הוגשו כל העדויות בתצהירים. הבנק-התובע הגיש תצהיר של עובד הבנק ד"ר הרצוג, והנתבעת הגישה תצהיר של מנהלה.
בקדם המשפט האחרון מיום 15.4.03 הסכימו הצדדים, כי חקירת ד"ר הרצוג תהיה באנגלית, והפרוטוקול יוקלט, וביקשו לקבוע התיק להוכחות – וכך נעשה.
יש לציין, כי ב"כ הבנק-התובע ביקש באותה ישיבה לאפשר לו לפנות למנהל בתיחמ"ש, בבקשה לחיקור דין של ד"ר הרצוג באוסטריה – אך בקשה זו נדחתה.
כעת, משחלפו חודשיים מאז קדם המשפט האחרון, ונותרו כחודשיים (ללא פגרה) בטרם ההוכחות – הוגשה הבקשה הנוכחית.
העברתי הבקשה לתגובת הנתבעת, וזו מתנגדת.

3. הדין עם הנתבעת – ויש לדחות הבקשה.

4. ראשית, יש לראות, כי מדובר למעשה בבקשה חוזרת על הבקשה שנדונה ונדחתה כבר בקדם המשפט האחרון.

חקירת עד בחו"ל, בין באמצעות כינוס וידאו ובין אחרת – עודנה נותרת בגדר "חיקור דין", לפי סעיף 13 לפקודת הראיות (נוסח חדש) תשל"א – 1971. לענין זה ראה: רע"א

בתי המשפט

א 004574/01
בשא 002882/03
תאריך: 08/07/2003

בית משפט השלום כפר-סבא

בפני: כב' השופט ר. אמיר

- 1 3005/02 סמיתקליין ביצ'ם נ. אוניפארם (טרם פורסם), עליו מסתמך הבנק-התובע
2 עצמו.
3 אך בענין זה, של חיקור דין – הרי החלטתי כבר בקדם המשפט האחרון, ודחיתי את
4 הבקשה.
5 הבנק-התובע יכול היה להגיש בקשת רשות ערעור על החלטתי ; ומשלא עשה כן - אין
6 לפתוח הענין בשנית.
7 לענין זה מורה תקנה 149 (א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 :
8 **"ענין שהחלט בו בקדם משפט, אין לפתוח שנית במשפט, והמשפט יתנהל על**
9 **פי ההכרעות בקדם המשפט, זולת אם ראה בית המשפט הדן בתובענה לשנות**
10 **מהן, מטעמים מיוחדים שיירשמו וכשהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין"**.
11 טעמים מיוחדים לשנות לא הוצגו בפני ; ולא ראיתי גם כל עיוות דין אם יתכבד ד"ר
12 הרצוג להחקר ככל העדים בפני בימ"ש בישראל.
13
14 5. אני ער לכך, שבקדם המשפט האחרון ביקש הבנק-התובע רשות לפנות בבקשה כזו למנהל
15 בתיהמ"ש וכעת הוא מבקש זאת מביהמ"ש עצמו – אך אין בכך לשנות דבר.
16 בעיקרם של דברים מדובר באותה בקשה, ורק דרך הגשתה שונה. בקדם המשפט נקט
17 הבנק-התובע בדרך לא נכונה, וכעת הוא מבקש כהלכה.
18 לכך התייחסתי עוד בהחלטתי בקדם המשפט - שם ציינתי, כי שיקול הדעת בענין זה
19 מסור לשופט ולא למנהל בתיהמ"ש, שתפקידו בהקשר זה הוא רק התפקיד הטכני של
20 תיאום לפי אמנת האג עם רשויות המשפט הזרות.
21 אלא שכדי למנוע ספקות, דנתי שם גם בבקשה לגופה, כאילו הוגשה לביהמ"ש עצמו –
22 ודחיתי אותה מטעמים ענייניים.
23 מכל מקום, ואפילו לא היה זה אותו ענין שנדון והוכרע בקדם המשפט האחרון – כי אז
24 באה תקנה 149 (ב) ומשלימה לעניינו :
25 **"לא ידון בית המשפט או הרשם בשום בקשה שבעל דין יכול היה להביאה**
26 **בקדם משפט, זולת אם ראה לעשות כן מטעמים מיוחדים שיירשמו, וכשהדבר**
27 **דרוש למנוע עיוות דין"**.
28 וכאמור לעיל – טעמים מיוחדים אין, ועיוות דין אין.
29
30 6. כך או כך, בין אם הוכרע הענין בקדם המשפט האחרון, ובין אם לא נדון ולא הוכרע אך
31 ניתן היה לבקש זאת - אין טעמים מיוחדים ואין כל עיוות דין, שמחייבים לשנות דבר
32 ולהורות על גביית עדות בחו"ל, ואין להעתר לבקשה.

בתי המשפט

א 004574/01
 בשא 002882/03
 תאריך: 08/07/2003

בית משפט השלום כפר-סבא
 בפני: כב' השופט ר. אמיר

- 1
- 2 **7. למעלה מן הנדרש אציין, כי גם לעצם הענין - אין כל הצדקה לבקשה.**
- 3 יש לזכור, כי חיקור דין לפי סעיף 13 לפקודת הראיות איננו הכלל – זהו החריג.
- 4 זוהי פרוצדורה בעייתית, שמגבילה את ההתרשמות הבלתי אמצעית של ביהמ"ש מהעד –
- 5 מרכיב חשוב ביותר בשיטת המשפט שלנו (בשונה, למשל, מהשיטה הקוננטיננטלית).
- 6 לכן מורה סעיף 13 לפקודת הראיות, כי ביהמ"ש רשאי להתיר חיקור דין רק "אם נראה
- 7 צורך בכך למען הצדק".
- 8
- 9 **8. אני ער לרוח החדשה המנשבת בין מילותיו של סעיף 13 לפקודה, לאור המציאות**
- 10 **הטכנולוגית המשתנה של מיכשור וידאו והקלטה ותקשורת בינ"ל – כפי המובא בענין**
- 11 **סמייתקליין ביצ'ם הנזכר.**
- 12 אך אין פירושם של דברים, שחסל סדר עדות רגילה.
- 13 גם הגישה החדשה אינה מתעלמת מהקשיים, שחיקור הדין מציב בפני הצדדים ובפני
- 14 ביהמ"ש.
- 15 נכון, שהיום שונים הדברים מכפי שהיו לפני 50 שנים. ונכון, שהקלטה ויזואלית מקלה על
- 16 ההתרשמות מרחוק, וכינוס הוידאו מאפשר מידה מסויימת של ספונטניות ומעורבות
- 17 בחקירה – אך עדיין יש מגבלות גם עם עזרים אלו.
- 18 ומצד שני, יש להביא בחשבון גם את התהליכים המקבילים בתחום התחבורה האוירית,
- 19 הבין-מדינתית ובין-יבשתית. לא בכדי אנו מוצאים את תפיסת "הכפר הגלובאלי" מנחה
- 20 את פסיקת בתיהמ"ש בסוגיית הסמכות הבינ"ל.
- 21 קל לשוחח בוידאו – אבל קל גם לטוס.
- 22
- 23 **9. הכל הוא, איפוא, ענין של מידה ושיקול דעת.**
- 24 וגם אם פרשנות התיבה "נראה בכך צורך למען הצדק", תקבל היום משמעות מרחיבה
- 25 יותר – היא עודנה נותרת חריג לכלל.
- 26 לדוגמא טובה ועדכנית לגישה המאזנת, בדבר אופן פרשנותו ויישומו של סעיף 13 לפקודת
- 27 הראיות – ראה פסק דינו החדש של ביהמ"ש העליון (כב' השופט גרוניס) ברע"א 6635/02
- 28 **סופרפלסט נ. סוסייטה נובל (מיום 21.6.03 – טרם פורסם).**
- 29
- 30 **10. ומה בענייננו?**
- 31 אלו נימוקים העלה הבנק-התובע, כדי להצדיק שמיעת עדותו של ד"ר הרצוג באוסטריה
- 32 ולא בפני ביהמ"ש בישראל? והאם אלו נימוקים, שאכן מחייבים זאת "למען הצדק"?

בתי המשפט

א 004574/01
 בשא 002882/03
 תאריך: 08/07/2003

בית משפט השלום כפר-סבא

בפני: כב' השופט ר. אמיר

1

2 11. ראשית, הבקשה אינה נתמכת בתצהיר של ד"ר הרצוג עצמו – כי אם בתצהיר של ב"כ

3 הישראלית של הבנק-התובע, לפי דברים שזו שמעה מב"כ האוסטרי של הבנק, אשר שמע

4 אותם לפי הנטען מפיו של ד"ר הרצוג.

5 אכן, בבקשת ביניים ניתן לקבל עדות שמועה – אך כאן רב המרחק (שמועה מפי שמועה),

6 וללא כל הצדקה. מדוע, לכל הפחות, לא דיברה המצהירה הישראלית עם ד"ר הרצוג

7 עצמו?

8

9 12. **גם לגוף הדברים, אין כל בסיס לבקשה.**

10 נטען, כי הבאתו של ד"ר הרצוג לארץ יקרה, כי הבנק אינו יכול לכפות זאת עליו, וכי הוא

11 חושש לבוא לישראל בשל המצב הביטחוני.

12 נבחן טענות אלו אחת לאחת.

13

14 13. **בענין העלויות** – הדבר גובל באבסורד. הבנק האוסטרי מנהל עסקים על פי הגלובוס כולו.

15 והוא זה שבחר לתבוע כאן בישראל, ולא באוסטריה. אז מדוע הוא מתלונן?

16 התביעה עומדת כיום על למעלה מ - 200,000 ש"ח - וכעת חוסך הבנק בכרטיס טיסה

17 וביומיים מלון? אין זה סביר.

18 מכל מקום, ואם כך הוא - אז לחלוטין אין יותר לשמוע בארץ עדים מחו"ל, ובכל תיק יש

19 להפעיל חיקור דין בדרך של כינוס וידאו.

20 במאמר מוסגר לענין זה, ועם כל הכבוד לקידמה הטכנולוגית - יש לזכור היכן אנו מצויים.

21 במרבית בתי המשפט בארץ אין תשתית תקשורת וציוד אלקטרוני המאפשרים "כינוס

22 וידאו" מלא ודו-סיטרי ובזמן אמת. כך לפחות בבימ"ש השלום בכפר סבא.

23 כיצד ראוי, איפוא, לקיים את חיקור הדין המוצע? ועל חשבון מי? האם יש לשכור אולם

24 לשם כך? או שביהמ"ש והצדדים יסעו לאולם המצוייד בביהמ"ש המחוזי בת"א, ישביתו

25 שם את האולם למשך זמן העדות מחו"ל, ואז ישובו לכפר סבא?

26 זול יותר, פשוט יותר, ונכון יותר, שד"ר הרצוג יטוס ארצה לשם מתן עדות בדרך המלך.

27

28 14. **בענין יכולתו של הבנק-התובע לכפות על העד** – יש לזכור, כי לא מדובר בעד חיצוני,

29 בנותן שירותים עצמאי, בפריילנס, או במדען מיוחס שחווהו אינו מחייבו לכך (כמו בפרשת

30 **סמיתקליין ביצ'ם**).

31 כאן מדובר בעובד הבנק, במחלקה המסחרית, שבגדר תפקידו מוטל עליו לטפל בעסקים

32 הבינ"ל של הבנק, ובכלל זה לטפל בתביעה שבתיק זה.

בתי המשפט

א 004574/01
 בשא 002882/03
 תאריך: 08/07/2003

בית משפט השלום כפר-סבא

בפני: כב' השופט ר. אמיר

- 1 מדוע אין הבנק יכול לכפות על עובד כזה את מה שמתבקש מתפקידו ושרותו אצל הבנק?
 2 זאת ועוד, טענה זו נטענה בבקשה – אך אין לה אפילו זכר בתצהיר מפי השמועה!
 3
- 4 **ובענין החשש האישי של העד לנוכח המצב הביטחוני** - אכן זהו שיקול לגיטימי, אך
 5 בקשה המבוססת על כך היא בקשה "תלויית זמן ונסיבות" בלשונו של השופט גרוניס
 6 **בפרשת סופרפלסט**.
 7 החשש הנטען הוא החשש של ד"ר הרצוג מהמצב הביטחוני השורר בישראל. אך מצב זה
 8 הוא מצב מתמשך, שהיה ידוע גם בעת הגשת התובענה ב- 7/01. האינתיפאדה התחילה
 9 עוד קודם לכן.
 10 ויתרה מכך – אם בכלל, הרי שיש דווקא שינוי לטובה במצב, כאשר בימים אלו הוכרזה
 11 הודנא.
 12
- 13 **16.** מכל הנימוקים המפורטים לעיל, אני דוחה את הבקשה.
 14 על ד"ר הרצוג להתייצב לחקירה בבימ"ש זה במועד הקבוע להוכחות, שאם לא כן ימחק
 15 תצהירו.
 16
- 17 **17.** הבקשה נתמכה באסמכתאות לרוב, וחייבה מחקר משפטי שכנגד.
 18 לכן זכאית הנתבעת להוצאות, כפי שביקשה.
 19 ובשים לב לתוצאה, להיקף העבודה שנדרשה, ולחשיבות הענין למשפט – אני מחייב את
 20 התובע לשלם לנתבעת, לידי ב"כ, את הוצאות הבקשה, ללא קשר לתוצאות המשפט, בסך
 21 כולל של 3,000 ₪ + מע"מ.
 22 **בפקס לב"כ הצדדים.**
 23 **ניתנה היום ח' בתמוז, תשס"ג (8 ביולי 2003) בהעדר הצדדים**
 24

ר. אמיר, שופט